

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.  
Vilákon: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

## Van pénz!

Debrecen, augusztus 1.

Van pénz! Ez olyan nevezetes mondás, hogy még a süket ember is meghallja. Vagy inkább csak meghallaná, ha mondaná valaki. De minálunk nem mondja senki. Olyan ritkán hallani ezt a mondatot akár jelentő, akár fölkiáltó formában, — mintha átok alá volna vetve, aki szájára veszi.

Nos, most a kormány mondta, hogy van pénz. Az a kormány, amely eddig azt is eltagadta, ami van, ha ugyan van valami. Az a kormány, amelytől eddig egyebet nem lehetett hallani, csak azt, hogy nincs pénz. Nincs iskolára, nincs kórházra, nincs közegészségre, nincs új egyetemre, nincs semmi fajtájú kulturára. De legfőképp nincs kenyérre.

Nincs pénz! Ezt mondták a postásoknak, a vasutasoknak, ezt az államtisztviselők minden osztályának, amely alázatosan nyújtogatta az ujját egy kicsivel nagyobb kenyérért, mint az eddig való. Csak akkorkáival nagyobbért, hogy a Molnár Józsefeknek ne kellene a családjukat lemészárolni a humanizmus nevében.

Nem volt pénz semmire se. Lukács László ridegen leintett minden ujjbillegetést: azzal, hogy nem is lesz pénz.

S ehol már van. A gazdasági bizottság indítványa folytán a Ház az alelnöki fizetéseket a tegnapi ülésén visszaállítja. — Az alelnöki fizetéseket, amiket a koalíció egy önfelelt pillanatában beszüntetett. — Rongyos huszonnégyezer koronáról van szó. — Nem volt kétség, hogy a munkapárt egyhangú lelkesedéssel megszavazza ezt a csekélységet. Jó hogy föl nem emelte egy-két ezer koronával. Kitelik tőle mert csuda önzetlen gyülekezett ez.

Annak idején sok szó esett az alelnöki fizetésekről, melyeket a Tisza István miniszterelnöksége alatt emeltek föl 9600 koronáról 24 ezerre. (Persze Feilitz Arthur volt az egyik alelnök.) Az akkori országgyűlési naplóból meg lehet állapítani, hogy nem minden szegyenkezés nélkül szavazott az akkori mamelukhad. Tömérdek indokot hordanak föl, — a legjelentősebb az köztük, hogy a Ház alelnökeinek Budapesten kell lakni, meg hogy nem lehetnek hirlapírók. A koalíció, amelyet ez a mostani kormány állandóan a pazar-

lása miatt tart pellengéren az ország előtt, eltörölte a fizetéseket. Nobile officiumot csinált az alelnökségből, mint amilyen azelőtt is volt még a kilencvenes évek elején is. Főképp a takarékoság elve vezette, de meg ethikai indok is. — Amikor az ország nem tudja fizetni azokat az igavonó szolgálókat, akik igazán dolgoznak, a méltóságos dolgotalanságot nem lehet ilyen horribilisan díjazni. Nem is volna szabad ha színültig tele volna is az államkassza, mint ahogy fenéig üres. Az elnökségnek a pártoktól, tehát a kormánytól is függetlennek kell lenni, — nem pedig a legelszakhathatatlanság lánccal, aranylánccal összefűzöttnek.

Bolond beszéd ez mind, — azt mondja most a kormány — és szórja az aranyesőt a hiveire, Nem a mosolygásért álltak ők Khuen mellé, hanem a szakajtó kedvéért, amiben az eleséget csörgette. Ezen az elvi alapon áll ez a nagy moles, ez a messiási allűrökkel tetszelgő párt, amelyet csak a falánkság tört össze.

Tálalva van: ennyit jelent az alelnökök 24 ezer koronája. Vele kezdődik az általános nagy etetés, az irgalmasság testi cselekedete.

## Két élet.

Irta: Vértessy Gyula.

— Ennek mi a mániája? — kérdeztem az élőhalottak szomorú házának orvosától, rámutatva egy negyven-ötven év körüli, felpuffadt képű, üveges tekintetű elmebetegre, aki karjait mellén keresztbefonva, összeráncolt homlokkal bámult maga elé, többi társától távolabb ülve, magánosan egy kerti padon.

— Annak? A második életét várja. Majd elmondja ő maga. Nézd, már fel is állt, jön felénk.

— Van szerencsém, doktor ur — kiáltotta az orvosnak, jól megrázva a kezét — hát még mindig azt hiszi, hogy bolonddal van dolga?

— Dehogyan hiszem? Idegbaja van, könnyű természetű idegbaja, ennyi az egész, de még gyógykezeleni kell tovább, hogy teljesen meggyógyuljon.

— Szóval én nem vagyok bolond és ez nem bolondok háza? Jól van, én elhiszem, ha akarja — holott tudom, hogy bolondnak tart és hogy ez a bolondok háza. De nekem ez teljesen mindegy; aminthogy ebben az életben minden mindegy. Ez az itteni életünk olyan semmi, hogy beszélni sem érdemes róla.

— Az itteni élet, — ez a szanatórium-beli?

— Dehogyan ez! Ez az egész rongyos földi létezés, amit életnek hívnak, megfelelőbb szó híján. Alig várom, hogy vége legyen. Unom már halálosan s alig várom, hogy meghaljak és kezdhessem a másik életemet.

— Ahá, igen, a másik életét.

— Ugyan mit adja, mintha tudná, hogy én miről beszélek. Maguknak, ugynevezett okosoknak, akiket nem csuknak a bolondok házába, fogalmuk sincs róla, hogy van második élet is. Nem is lehet ezt tudni, ezt csak hinni lehet.

— Én is hiszem a másvilágot.

— Ostobaság! Maga azt hiszi, hogy a lelke feltámad, ugy-e azt? Füttyölök a lelki feltámadásra. Én testileg akarok újra élni és fogok is. Én fel fogok támadni, de nem úgy, mint maga, meg a többi boldog állat, aki itt jól élt, akinek itt minden sikerült. Csak mi támadunk fel boldog második életre, akik az első életünket végignyomorogtuk, akik itt nem lehattunk azok, akik akartunk volna lenni, mi, akik itt nem értük el céljainkat. Csak nekünk ad majd kárpótlást a második élet. Maguk, akik itt elérték céljaikat, maguk majd a második életben fognak kinlódni meg nem felelő helyzetekben. Mert

valahol és valaha csak kell igazságnak lenni. Ebben az igazságszolgáltatásban bizom én.

A doktor kimentette magát, hogy a többi betegeit kell menni látogatni s ott hagyott minket. Távozása előtt odasugta:

— Csak, nyugodtan hallgassd végig — szelid bolond.

— Tudom, mit mondott ez az ember — mondta a doktor távozása után az én emberem.

— Azt, hogy ne féljen tőlem, nem harapok. Nem is harapok. Még őt sem harapnám meg. Csak sajnálom. Mert a másik életben őt fogják bolondnak tartani. És ez az igazságszolgáltatás. Ebben kell bizni azoknak, akik most itt nyomorultak.

Eljő az igazság napja, a második élet hajnala. Csakhogy nem szabad siettetni. Aki siettetni, az maga alatt vágja a fát. Az öngyilkosok a második életben is csak azok lesznek, amik itt voltak, büntetésből. Nem lehet akkor meghalni, amikor akarunk, a ránk mért szomorú életet ki kell tölteni, csak úgy lesz részünk más, szebb életben.

— Hát mit vár a második életben?

— Hogy az lehessenek, ami itt nem lehettem.

— Mi nem lehetett itt?

**Megnyílt Fehér J. Új butor nagy áruháza** ahol meglepő olcsón és jól lehet vásárolni izlőses kiállítású butorokat.  
DEBRECENBEN, Hunyadi-u. 17. sz. A nagyvasuti állomás közelében.

## A konzuli biráskodás.

### A képviselőház ülése.

— augusztus 1.

Üres padsorok előtt nyitotta meg Kabos Ferenc alelnök a Ház mai ülését. Jelenti, hogy Maros-Torda vármegyéből egy felirat érkezett a Házhoz, az általános, egyenlő és titkos választói jog törvénybeiktatása ellen.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a népszámlálásról, a legeltetési tilalomról és az 560 millió kölcsönről szóló törvényjavaslatokat.

Blanár Béla előadó: A konzuli biráskodás reformjáról szóló törvényjavaslatot ismerteti.

Bakonyi Samu: Nem fogadja el a javaslatot. Nem hiszi, hogy a Háznek van az előadón kívül csak egy tagja is, aki helyeselné a javaslatot, illetve az 1891-ik évi XXVI. t.-c. meghosszabbítását. Ennek a törvénynek 9-ik szakasza azt mondja, hogy a konzul az osztrák császár és a magyar király nevében ítél, ez pedig súlyos sérelem a magyarságra. Pártja nevében a megszállás elé ugyan akadályokat nem gördít, de a javaslatot nem szavazza meg.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: A konzul nem magyar biráskodást gyakorol, hanem közöset. Vannak azonban olyan funkciói is, amikor szuverén jogokat gyakorol, amikor a magyar állam által reá ruházott jogot gyakorolja. Ez nem közös. Bakonyi aggodalmait nem tartja veszélyesnek, kényszer helyzetben vagyunk és mivel alá kell írni a pestis ellen hozott diplomáciai határozatot, amelyet a törvény nélkül nem írhatjuk alá. Kéri a javaslat elfogadását.

Ugron Gábor kifogásolja a javaslatot. A magyar állam szuverén jogait látja benne megsérteni. Nem fogadja el a javaslatot.

Székely Ferenc reflektál Ugron szavaira, kijelenti, hogy a szuverénítés nincsen megsérve.

Polónyi Géza és Csermák Ernő felszólalása után a Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadja.

Herczeg Ferenc a könyvtári bizottság jelentését terjeszti elő. A Ház az előadó jelentését tudomásul vette.

Khuen-Héderváry miniszterelnök kéri a Házat, hogy Urmánczy Nándor interpellációjára tekintettel arra, hogy Urmánczy nincs a Házban, holnapra halasztthassa.

## 1849 augusztus 2.

### A debreceni csata évfordulója.

Hatvanegy éve, ezernyolcszáznegyvenkilenc augusztus másodikika óta hatvanegy év rohant el fölöttünk. Hatvanegy év avarja fűdi a debreceni csata napját. A szabadságharc ügye már 1849 július első napjaiban veszte volt. Görgey a váci csata után július 16-án a leggyorsabb menetben Losoncon át Tokaj felé felvonult s már július 22-én Miskolcra és Győrre állott hadseregével. Innen Tokajra ment, átkelt a Tiszán és Debrecen felé vette útját. Az országgyűlés és a kormány tagjai nem tudták megérteni, hogy a fővezér miért vesztegel a Felső-Tiszánál, mikor az ellenség az ország közepén, Arad és Szeged táján összpontosítja erejét, a magyar hadak pedig szétszórta vannak az országban s azok egyesítése volna a legsürgősebb feladata a vezérnek. Július 28-án felrobbant a szegedi löporraktár.

„Két hét múlva vége a komédiának”, mondta Görgey.

Augusztus 1-én mintegy 15,000 orosz kelt át a Tiszán. Ezen a napon érkezett Görgey nyíradonyi táborába Szemere és Batthyány miniszterek, akik azt a hirt hozták, hogy Dembinszky csak úgy fogadja el a fővezérséget, ha nem Szegeden, hanem valahol Arad tájékán kell megütköznie Haynauval.

Görgey, hogy könnyebben mozogjon a megtizedelt hadtestekkel, Nagyálló felé vonult, míg Nagy Sándort oldalvédőül Debrecen és Berettyóújfaluba irányában indította az az utasítással, hogy minden komoly összeütközést kerüljön. Nagy Sándor augusztus 1-én tudatta Görgeyvel, hogy a Tiszán 15,000 orosz kelt át. Augusztus 2-án hajnalban erőltetett menetekkel Debrecenbe ért Nagy Sándor, megelőzve az oroszokat. 9521 ember volt és 43 ágyuja. Hozzácsatlakozott Korponay 328 gyalogosa, 380 lovasa 4 ágyuval.

A Balmazújváros felől előnyomuló oroszokat visszazoritotta s a csatarendbe álli-

tott seregnek pihenőt rendelt. Fél két óra-kor az oroszok megtámadták a jobbszárnyat, mely Bobics vezérlete alatt állott. Nagy Sándor ágyuzással akarta zavarba ejteni az ellenséget. Ezt azonban az orosz megelőzte, Korponay ujoncait szétugrasztotta, majd Bobicsra tört. Ezalatt Paszkjevics 48 ágyujának szakadatlan tüzelése mellett szemben is megrohanta a most már két tűz közé került Bobicsot s ő is megsebesült. Ha Glasenapp tábornok lovasait egy debreceni parasztember a kukoricások között téves irányban nem vezeti, kétségkívül elvágják a bal-szárny visszavonulásának útját, így azonban csak gyengén üldözték.

A debreceni határ síró homokja talán sohasem ivott annyi vért, mint ezen a gyászos napon. Az első hadtest 53 halottat 90 sebesültet veszített. Korponay dandára egészen megsemmisült, 200 halottat, 320 sebesültet, 500 foglyot, 4 ágyut, hadilobogót és összes podgyászát elveszítette. Az orosz 661 halottat 277 sebesültet számolt köztük volt Kuprianoff altábornagy, kinek jobb lábát egy ágyugolyó tőből elszakította és Müller vezérőrnagy.

Nagy Sándor e után 37 kilométert hátrált s Görgeinek a veszített csatáról csak Berettyóújfaluból tett jelentést.

Debrecen szobrot állított a csatában elesettek emlékére, szikladarabon nyugvó sebzett oroszánt, mely a lehanyatlott zászlóra hajlik. (H. B.)

Augusztus másodikát, a debreceni csata évfordulóját nagy ünnepel üli meg a város. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. A főiskolában levő Petőfi-szobornál: I. A Petőfi-dalkör énekel és beszéd kíséretében a szobrot megkoszoruzza.

II. A Petőfi-szobortól ünnepélyes kivonulás a honvéd temetőbe az Egyetértés dal-és zeneegylet vezetése mellett

2. A Kossuth-dalkör énekel.

3. Emlékbeszédet mond dr. Matolcsy László tanár.

4. Debrecen sz. kir. város közönsége nevében a honvéd emléket megkoszoruzza dr. K. Tóth Mihály városi tanácsnok.

5. A Kossuth-dalkör énekel.

6. Alkalmi költeményt szaval Borssy István bölcsészettanhallgató.

— Író nem lehettem. De a második életben az leszek.

— Csak ezért kívánja a második életét?

— Sajnálom önt, ha ezt így kérdezi. A „csak” itt „minden”-t jelent. Az élet legnagyobb boldogsága híres, nagy írónak lenni. És én nekem ehelyett postatisztnak kellett lennem. Hát nem szatira ez?

— Irt ön valamit? valami nagy dolgot?

— Nem irtam, csak rongyos kis holmit, mert az Isten úgy határozta, hogy ebben az első életemben elnyomódjék bennem a tehetség. Meg volt bennem, de a gyávaságom megölte. Félttem a bizonytalan jövőtől, nem mertem rábízni magam a hullámokra, parton maradtam. Egy füstös, bűdös hivatalnokszobában, amelynek egy előnye volt télen, hogy meleg volt és volt kenyérem is, biztos megélehetem is, mindezeket nem mertem ott-hagyni, hogy felmenjek Pestre írónak.

— Okosan is tette.

— Nem okosságból tettem, de mert így volt rólam elvégezve. A dicsőséget el kellett magamtól dobni a mindennapi kenyérért. És elteltek legszebb éveim a hivatalban, a nyomorult hivatalban, örökös lelki küzdelem között, hogy szakítsak e pályámmal, vagy maradjak járomban a kenyérért?

S maradtam. Bár minden este elhatároztam, hogy másnapra szabaddá teszem

magamat. De másnap megint csak bementem a hivatalba. És így maradtam, nyomorult kishivatalnok.

Próbáltam irogatni, de a lapok visszaküldték a dolgaimat. Igazuk volt. Hülyeségek voltak az írásaim. Az író nem is lehet más, csak író. Abba is hagytam az erőlködést. Leszámoltam vele, hogy erre az életre másképp rendelkeztek velem.

És elszáradt a lelkem, a tehetségem az akták között, az oduban, a járomban. Megöregedtem, elhízta, elbutultam időnap előtt. Később aztán inni is kezdetem.

Azt is úgy rendeli az isten, hogy egyik-másik ember az itallal sietesse ki magát abból az első életéből, ami nem tetszik neki. Az ital szeretetét adományképen kapja az ember, hogy hamarabb menekülhessen. Mikor azután agyonittam magam s nem tudtak használni, ideküdtek. S okosan tették. Itt legalább készülhetek nyugodtan a második életre.

Hogy készül?

— Mióta itt vagyok, tudok írni. Ugy látszik, már belejutottam a második élet előpitvarába. Ugye, doktor ur, nemsokára mehetek innen — kérdezte a visszatért orvostól.

— Igen, remélem, hogy nemsokára meggyógyul.

— Ostoba beszéd! Nekem csak egy reménységem van, az, hogy nemsokára meghalok és elkezdem a második életemet. Már is kezdem. Majd elhozom, amit irtam. Meghallgatják.

— Hogyne, csak hozza ki a szobájából.


— Mindjárt itt leszek.

— És most siessünk el! Mert ha kihozza az írásait ez a szegény bolond, hát nem tudunk szabadulni tőle s ha itt akarjuk hagyni, dühöngeni kezd.

Érdekes eset! Amit elmesél, az mind igaz, csak az örültség, amiben hisz. Meg az nem igaz, hogy nem volt tehetsége azírásra. Mert fiatal korában nagy jövőt jósoltak neki, de azután megházasodott, hivatalnok lett s elzülött. Valószínű, hogy a főök az volt, hogy tehetségét nem fejthette ki. Különben nem viszi már sokáig.

— S milyen boldogság vár erre az utolsó percekben! Igaza is volt, mikor mondta, hogy az isten kárpótól mindenkit, aki itt nem lehetett az, ami szeretett volna lenni. Csak-hogy nem egy második élettel, hanem az élet utolsó perceivel...

Azóta is sokszor gondolok a szegény bolondra és irigylem. Milyen jó lenne, nekünk, többi nyomorultaknak is hinni abban a második életben...

**Wacha Róbert** modern tisztító intézete a jövő héten üzemét megkezdi. 

7. Hymnus. Éneki a közönség.  
Gyülekezés délután háromnegyed 5 óra-  
kor a Főiskola első udvarán. Az ünnepély 5  
órákor kezdődik a Petőfi-szobornál.

A modern ékszeripar  
műremekel készülnek

**Vági István**  
ékszerész műtermében  
**MIKLÓS-UTCA 10.**

Javitások, átalakítások jutányos ár-  
ban eszközöltetnek.

Mindenmű ékszertervezések kívá-  
natra készíttetnek.

## A csatornázás.

A tanács elfogadta a csatornázási bizottság javaslatát.

A „Debreczen” megírta, hogy a csatornázási bizottság július huszonharmadikán tartott ülésén elfogadta Aczél Géza főmérnöknek azt a javaslatát, mely a nagyerdei-ut csatornázásáról, a vészkiömlőről, a főgyűjtő csatornázásáról és a csatorna lejáróról szól. A bizottság a tanácsnak a főmérnök javaslatát elfogadásra ajánlotta. A csatornázás és a vele kapcsolatos ügyeket ma tárgyalta a város tanácsa. Tudósításunk a következő:

### A Hatvan-utcai főgyűjtő csatorna.

Aczél Géza főmérnök: A főgyűjtő csatorna folytatását képező nyílt árok kiásása s a fenéknek kőburkolattal való ellátása vált szükségessé a szoboszlói törvényhatósági utól a máv. keresztesig, mintegy 920 méter utszakaszon. A munkálatok költsége 32,000 korona.

A tanács hosszas vita után Aczél Géza főmérnök javaslatát elfogadta.

### A csatorna lejáró.

A tanács Aczél Géza főmérnök előterjesztésére a csatornahálózat két fontos végén: a Miklós-utca és a vészkiömlő végén a csatorna kezelésére és a hálózat megsemmisítésére, esinos fölépítménnyel lejáró készítését határozta el. A fölépítmény azért szükséges, hogy a nehéz vasajtókat ne kelljen emelni.

### A vészkiömlő.

Aczél Géza főmérnök: A Hatvan-utcán a csatornahálózatnak vészkiömlő van építve, mely arra szolgál, hogy nagy esőzés alkalmával a hirtelen összegyűlő vizet levezesse.

Ennek a viznek levezetésére azonban az eredeti tervekben a csatorna számításba véve nincs. A jelenlegi s a Hatvan utca végén kivezető csatorna mérete a nagy vízmennyiségnek nem megfelelő. Nem elég bő a csatorna perccenkint 3600 liter víz elvezetésére. Szükséges volna tehát a jelenlegi boltozott csatorna helyett új csatornát építeni. De mivel a Hatvan-utca mindkét oldal teljesen be van építve, közegészségügyi szempontból szükséges volna, hogy a nyílt árok beboltoztassanak. Ezen munkálatokra bemutatam a költségvetést. Mivel megfelelő szelvényű téglacsatorna többé kerül, mint egy

ugyanolyan szelvényű betonacsatorna, javaslom, hogy a nyílt árok betoncsővel boltoztassák be. Ennek a költsége 100,000 koronába kerül.

Hosszas vita után a tanács Aczél Géza főmérnök javaslatát elfogadta.

Kovács József polgármester és Vecsey Imre főjegyző külön véleményt jelentettek be, mert ez a munkálat az eredeti költségvetésbe felvéve nincs.

## IRODALOM.

Petőfi olasz fordítója meghalt. Cassone József, a legkiválóbb olasz fordítók egyike, Petőfi lelkes külföldi apostola július 31-én a szicíliai Noleban meghalt. Haláláról táviratban értesítették a Petőfi Társaságot, amelynek tiszteletbeli tagja volt. Cassone ifjú korában katona volt s Afrikában szolgált. Egy alkalommal baleset érte s megsiketült, hátgerincbajt is kapott s ettől kezdve teljes visszavonultságban élt szicíliai magányában. Petőfit német fordításban ismerte meg s annyira megkedvelte, hogy megtanult tökéletesen magyarul s lassanként lefordította olasz nyelvre Petőfi összes költeményeit. Ezenkívül külföldi lapokban olasz, francia és német nyelven terjesztette a Petőfi kultuszt. A magyar nyelvet a világ legédesebben esengő nyelvének nevezte. A Petőfi Társaság kitűzte a Petőfi-házra a gyászlobogót és táviratban kondoleált.

!! Előzékeny és szolid kiszolgálás !!  
Telefon 317. Telefon 317.

Diszlevélpapírok. Elegáns  
névjegyek dombornyomással

Nyomatványok, üzleti könyvek,  
irodai berendezési cikkek izléses, kivitelben és olcsó  
árak mellett vásárolhatók

**CSILLAG ARTHUR**

könyv- és papírkereskedésében  
a VÁROSHÁZA épületében.

## Spanyolország győzelme a pápán.

Áll a harc.

Spanyolország kulturharca, amelyet az elnyomottság és szegénység levégső határán óriási erőfeszítéssel most viv meg Rómával. A világesemények szenzációjával áll az egész világ érdeklődésének középpontjában. Canalejas döntő lépése, hogy a vatikáni követet visszahívta, hogy ezt a visszahívást nyilvánosságra hozta és így minden pápai fondorkodásnak egyszerre utját állta, különösen a Vatikánban leirhatlan zavart és megdöbbenést okozott. Kiszivárgott hírek szerint a pápa a vereség első hatása alatt le akart mondani és az ottani összehívott bíboros-értekezlet csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta ezt megakadályozni.

A vatikán mindeddig még nem válaszolt Spanyolország jegyzékére, de a nyílt háboru már áll a pápa és a legkatolikusabb ország között.

A függetlenségi kulturharc egyes diplomáciai helyzeteiről ezek a távirataink számolnak be:

Madrid, augusztus 1. A belügyminiszter úgy nyilatkozott a Vatikán magatartását illetően, hogy a spanyolok fanatikusok és Spanyolország megköveteli, hogy a többi nagy nemzetekhez hasonlóan szabályozódjék a viszony közte és a Vatikán között.

A köztársasági és liberális lapok helyeslik Canalejas férfias eljárását és felszólítják, hogy maradjon meg továbbra is ezen az uton.

Madrid, augusztus 1. A „Manana” Canalejas lapja, azt írja, hogy a Vatikánhoz intézett jegyzék világos és tiszta, s a kormány a diplomáciai viszony megszakításából származó következményekért semmiféle felelősséget nem vállal.

Róma, augusztus 1. Beavatott helyen úgy mondják, hogy a Szentszék még nem küldte el válaszjegyzékét a spanyol kormánynak.

## A Vilmos-huszárok a német császár előtt.

Debreczen, augusztus 1.

A debreczenben állomásozó hetedik huszárezred, mely II. Vilmos német császár és porosz király nevét viseli, nagy ünnepségre készül.

Szeptember hónap derekán lesz huszonöt esztendeje, hogy Ferenc József király a 7. huszárezred tulajdonosává nevezte ki a mai német császárt, akkor még Vilmos porosz herceget s most, a negyedszázados jubileum alkalmából készül az ezred beuntatkozni tulajdonosa előtt.

A jubileum megünnepelésének módozatai már hosszabb idő óta foglalkoztatják a huszárezred tisztikarát. Elkátározták, hogy diszkardot nyujtanak át a német császárnak. Vilmos német császár szeptember 20-án Bécsbe érkezik, hogy királyunkat 80-ik születésnapja alkalmából üdvözölje. A német császári udvarmesteri hivatal értesítette erről Schönberger Brunó báró ezredest, a debreceni 7. huszárezred parancsnokát és közölte vele, hogy Vilmos császár bécsi időzése alatt Schönbrunnban fogadja debreceni ezredének hódoló küldöttségét.

A küldöttségnek, mely Schönberger Brunó báró ezredes vezetése alatt tiszteleg a császár előtt, az ezredesen kívül egy kapitány és egy főhadnagy lesznek a tagjai. A császárnak átnyujtandó diszkard Bécsben (ott és nem Budapesten?) készül. Striberni bécsi császári és udvari kardműves készíti, aki mintegy nyolc hónap óta dolgozik a debreceni huszárezred ajándékán; a kard valószínűleg készült, gyönyörű reliefek lesznek rajta, azonkívül az ezred megfelelő felirata. A diszkard szeptember 10-én érkezik meg Debreczenbe.

**Glück Ede**

férfi-, női- és gyermekcipő nagy rak-tára jelenleg a Piac-utcai barakban van.

## Elfogták Crippent.

Hozzák már Londonba.

Az az örült hajsza, mely már hetek óta izgalomba tartotta nemcsak Angliát és Amerikát, hanem az egész világot, most a gyilkos fogorvos és a kíséretében lévő miss *Le Neve* elfogatásával végre befejeződött. Amint több távirat beszámol, *Crippent* és kedvesét vasárnap *Fatherpointban*, ahol a „*Montrose*” hajó kikötött, *elfogták a detektívek és mindkettőjüket erősen megláncolva*, a hajónak külön e célra berendezett börtönében erős zár alá helyezték.

Ezzel most már a londoni szenzációs dráma közeledik a befejezés felé. Az angol kormány elérte, hogy, miután nem idegen területen fogta el a szökevényeket, a kiadatási eljárás nehézségeit elkerülte és így rövidesen Londonba szállítják őket, Ha *Quebeckben* partra fogják tenni a két foglyot, akkor egyelőre *Ottavába* kísérik őket, ahol megvárják a kiadatási eljárás befejezését. De az sines kizárva, hogy az angol kormány kibérli a „*Montrose*”-t és akkor *Crippent* és *Le Nevet* még ugyanazon a hajón hozzák vissza Londonba, amelyen *Kanadába* szöktek. Az elfogatásról szóló első hírek érthető izgatottságot keltek ugyan Amerikában, mint Európában, de különösen Londonban, ahol egész vasárnapon óriási esődület verődött össze és az egyre érkező híreket tárgyalták. Az angol világlapok a legnagyobb apparátussal készültek neki a szenzációs esetnek, hogy amikor megérkezik az elfogatási híre, azt a legnagyobb gyorsasággal tudathassák a közönséggel. Fényszórókat állítottak fel és ezzel adták az első hiradást.

Az elfogatásról a következő táviratok számolnak be:

*Fatherpoint*, július 31. A gyilkos fogorvost és kedvesét ma letartóztatták. *Crippent* és kedvese a fedélzetről figyelték meg a hajónak a kikötőbe való bejutását. Izgatottan néztek, hogy vajjon nem közelednek-e egyenruhás rendőrök csónakokon — ebben az esetben bizonyára öngyilkosságot kíséreltek volna meg, — azonban csak polgári ruhás vámhivatalnokokat láttak. Ezek között volt alruhában *Dew* londoni rendőrfelügyelő és több kanadai detektív.

A felügyelő a vámhivatalnokok között állott és onnan figyelte meg őket néhány percig, majd hirtelen jelt adott, mire a kanadai detektívek odaugrottak *Crippenhez* és *Miss Le Nevehez*. *Crippent* azonnal megláncolták és a *Montroseon* erre a célra börtönnek berendezett kabinba zárták. *Quebeckben* partra fogják tenni a két foglyot, innen erős fedezett mellett *Ottavába* viszik őket és nyomban megindítják a kiadatási eljárást.

Nem lehetetlen, hogy az angol kormány kibérli a *Montrosét* és ebben az esetben *Crippent* és kedvesét még a *Montrosen* fogják visszahozni Európába.

*London*, július 31. A *Crippennek* és kedvesének elfogatásáról szóló híreket rendkívül izgatottan leste egész London. A szenzációs letartóztatást a lapok előbb fényszórók útján tudatták az utcákon hemzsegő ezernyi néppel; a lapok különkiadásait is néhány pillanat alatt széjjelkapkodták.

*Fatherpoint*, július 31. A „*Montrose*” kapitánya, akinek hajóján menekült *Crippent* és *Le Neve*, a következő vallomást tette *Dew* rendőrfelügyelőnek:

— Mindjárt meg voltam arról győződve, hogy a gyilkos orvos és kedvese hajómon tartózkodik. *Crippent* arcát borotválta, csupán pofaszakált viselt. Fogalma se lehetett arról, hogy kilétét felfedeztük. Az utasok se tudták, hogy kivel utaznak. A leány az egész idő alatt rendkívül csendesesen viselte magát, alig szólt egy szót is. Csomagjuk nem volt. Egymástól sohase váltak el és a többi utasokkal nem érintkeztek. A nap legnagyobb részét olvasással töltötték, sőt éjjel is sokat olvastak, mert mindketten álmatlanságban szenvedtek. *Crippent* többször mondotta a kapitánynak, hogy fia egészségi állapota miatt volt Európában, de most már visszamegy *Quebeckbe*, ahol üzlete van.

## Circusz Schmidt.

Ma kedden, aug. 2-án

másodszor bemutatva

a világ legnagyobb és egyedül álló lóidomítása

Le cheval BLONDIN

sodronyutánzatban járó ló, 4 méter magasságban és 5 méter hosszúságban.

Elővezeti: Schmidt igazgató és neje.

Jegyek előre válthatók: **Schwarz Dániel** pipás üzletében („*Debreczen szálló*”).

## UJDONSÁGOK.

— **Az augusztusi estély.** A *Petőfi-dalkör* ma a nagyerdei vígadóban esti nyolc órakor dal, zene és szavalattal egybekötött augusztusi estélyt rendez.

— **A debreceni egyetem.** Az egyetemi bizottság már legközelebb megkezdi működését. Ma a tanácsülésen a bizottságba társelnökül *Kovács József* polgármestert, tagokul *Veesey Imrét*, *Magoss Györgyöt*, *K. Tóth Mihályt* és *Aczél Gézá*t választották meg.

— **Petőfi halálának évfordulója.** Segesvárról jelentik, hogy *Petőfi* halálának 61-ik évfordulója alkalmából a segesvári magyar polgári kör vasárnap emlékünnepet rendezett. Delelőtt kivonultak a fehéregyházi emlékműhöz, amelyet ünnepi beszédek kíséretében megkoszorúztak. A koszorú között volt a *Petőfi-Társaság* hatamas babérkoszorúja, a szalagján e felirással: „A halhatatlan költő és névtelen társainak a *Petőfi-Társaság*”. Delután a segesvári *Petőfi-szobornál* gyűlt össze a közönség, ahol hazafias kegyelettel áldoztak a nagy költő emlékének. Az ünnepségen résztvettek a székelyudvarhelyiek is és több száz székely, akik festői viseletükben jelentek meg. — *Budapesten* tegnapelőtt több egyesület vonult fel a *Petőfi-szobor* elé. A *Petőfi-Társaság* széles piros-szalagu babérkoszorúját *Déry Gyula* helyezte a szobor talapzatára. Nagyszámu közönség zárandokolt ki a *Bajza-utcai Petőfi-házba*, amelynek tegnapelőtt 1204 látogatója volt. Ejött az egyetemi hallgatóknak egy csoportja is és körülállva a *Landerer* és *Heckenast*-féle régi sajtógépet, lelkesen dalolták a „*Talpra magyar*” t.

— **Debreceni zenetanár sikere.** *Brück Gyulának*, a debreceni Zenede tanárának, akinek külföldön is jó neve van a zenei körökben, nagy sikere volt a napok-

ban *Rohicsen*. A *Theater an der Vien* tagjai által rendezett koncerten az ötven tagból álló zenekar az 6 nyitányát játszotta, amelynek elhangzása után a szerzőt meleg ünnepségekben részesítették.

— **Kaas Ivor jobban van.** *Kaas Ivor* báró, akinek állapotáról aggasztó hírek kerültek forgalomba, már jobban van. Egészsége annyira javult, hogy családjával nem-sokára *nógrádmegyei birtokára* fog utazni.

— **Félküldött alapszabályok.** A városi gyámpénztári szabályrendeletet a város tanácsa ma küldte fel jóváhagyás céljából a belügyminiszterhez.

— **Megrendelt temetés.** Egyik multbeli számunkban hirt adtunk *Thury Károly* hajduszoboszlói gazda öngyilkosságáról. Az öngyilkosság háttéréről ma a következő részleteket kaptuk: *Thury Károlyt* elkeserítette feleségének halála. Bánatát enyhíteni igyekezett egy férjes asszony szerelmével, akinek az ura rájött a viszonyra. Ekkor *Thury* előtt tarthatatlanná lett a helyzet. Életunt lett s az öngyilkosság gondolatával foglalkozott. A mult héten kedden elment az egyik temetkezési intézetbe, megrendelte koporsóját, szemfedelét. Gyermekeit értesítette, hogy jöjjenek a temetésére. Így elkészülve a halálra szerdán este golyót röpített agyába, mely nyomban halálát okozta.

— **Távozó rendőrtisztviselő.** *Tóth Sándor* rendőrtisztviselő, aki hat esztendőn át volt buzgó detektívje a debreceni rendőrségnek, július 31-én kilépett a rendőrség kötelékéből.

— **A beocsini katasztrófa.** *Kilene* halottja és huszonhat sebesültje van a beocsini borzalmas kazánrobbanásnak. Vasárnap megejtették a hivatalos vizsgálatot és a kiküldött zágrábi iparfelügyelő konstata, hogy a kazán rossz volt. Ezt különben a munkások többször figyelmeztették a gyár igazgatóját a kazán hibájára, de mindig azt a feleletet nyertek, hogy most sürgős a munka, majd csak ősszel javíttatják ki a kazánt. Es tényleg sürgős lehet a munka, mert még el sem temették a halottakat, el sem takarították a romokat, de a gyár üzeme zavartalanul tovább folyik.

— **Dóczy Gedeon nyugdíjba megy.** *Dóczy Gedeon* az ipariskola igazgatója beada kérvényt a városhoz nyugdíjaztatása iránt. *Dóczy Gedeon* 1877. óta áll az ipariskola élén, 80 éves öreg ur két emberöltőn át tanította az ifjuságot, nagy érdemeket szerzett. 1200 korona tiszteletdíját kegydíjként kéri folyósíttatni.

— **Biharmegyei suszterből milliomos.** *Belényes városának* érdekes szenzációja van. Egy kis töpörödött emberke jött oda látogatóba rokonaihoz, távoli atyafiaihoz.

— *Stern Lajos* vagyok, *chicagói* áruháztulajdonos — mondta az ismeretlen férfi.

Az öregebbek egyszerre csak ráismertek.

— *Stern*, a szombatsági suszter.

Tényleg ő volt az. Ezelőtt 15—20 évvel vándorolt ki Amerikába és milliomos lett. Feleségével együtt jött most haza Európába, sőt egyenesen *Belényesbe*, hogy rokonait kis ajándékkal örvendeztesse meg. A rokonok állítása szerint 120 000 koronát osztogatott ki a család tagjai között. A belényesiek persze nagyon kíváncsiak, hogy miképp lett a kis szombatsági szegény suszterből milliomos és nagyon vallatják, hogy miként gazdagodott. *Stern Lajos Szombatság*

volt susztere pedig csak ennyit mond a kiváncsiaknak:

— Dolgoztam, fiaim.

De bizony itthon, Belényesben azt nem igen lehet megérteni, hogy így milliók is támadhatnak.

— **Merénylet Bokányi ellen.** A magyarországi építőmunkások egy kisebb csoportja éles ellentétbe került a központi vezetőséggel. A vezetőség elnöke Bokányi Dezső teljesíthetetlennek jelentette ki a csoport követeléseit és ezen az elégedetlenek egyik vezetője Margó Elek kőműves segéd annyira felháborodott, hogy revolvert vett ki zsebéből és lelövélssel fenyegette Bokányit. A jelenlevők közbeléptek és kicsavarták Margó kezéből a fegyvert. A nagy ijedségre aztán nem kisebb derűtséggel konstatálták, hogy a revolver nem volt megtöltve. Mindennek dacára Margót kizárták a szövetségből.

— **Megtagadott moziengedély.** A városi tanács mai ülésén tárgyalta azon két vállalkozó kérelmét, akik a Piac-utcára moziengedélyt kértek. A tanács tüzendészeti okokból megtagadta az engedély kiadását.

— **Dely Máttyás jubileuma.** A Hortobágy állatorvosának, Dely Máttyásnak jubileumát ülte meg tegnap Tiszapolgár község közönség. Dely Máttyás 50 év óta szolgálja az állategészségügyet s ezt az alkalmat használták fel, hogy az ősz jubilánst ünnepeljék. Nagyszámu közönség előtt folyt le Dely Máttyás jubileuma. Debrecen város tanácsa részéről Medgyaszay gazdasági tanácsos és Udvarhelyi Géza városgazda jelentek meg. A diszközgyűlés után, melyet a község tartott, Dely tiszteletére bankett volt. Dely kijelentette, hogy Debrecen város-házához utolsó lehelyéig ragaszkodni fog, annak érdekeiért mindig küzdött s küzdeni fog a jövőben is.

— **Kereskedelmi könyvelésben jártas** irodai munkákban gyakorlott úri leányt keres Tóth Gyula vaskereskedés, ugyanott tanuló felvétetik.

— **A malommunkás szerencsétlensége.** Sulyos szerencsétlenség történt tegnap az István-gőzmalomban. Tóth János 59 éves munkás a lendítő kereket tisztogatta. Saját vigyázatlansága folytán a kerék küllőjéről a pincébe zuhant. Esése folytán sulyos bordatörést szenvedett. A mentők szállították be a debreceni közkórházba.

— **A jelzalog kontingens felemelése.** Megirtuk, hogy Debrecen város közgyűlése határozatot hozott az Osztrák-Magyar Bank jelzalog kontingensének felemelése dolgában. Ezt a közgyűlési határozatot megküldték az összes törvényhatóságnak. Háromszék és Pozsony megye törvényhatósága értesítette a város tanácsát, hogy a határozatot magáévá tette.

— **A késelő barátok.** Vasárnap este uagy veszekedés zaja verte fel a méntelep kaszárnya előtti tér csendjét. Bácskai Gyula debreceni lakos több barátjával mulatott egy korezmában s aztán hazafelé igyekezett. Utközben a cimboráival összeverekedett, mire ezek megkéselték. Bácskai vérbe fagyva feküdt a földön, amidőn a csendőrőrszárny megtalálta s telefonozott a mentőkért, akik a megkéselt legényt bevitték a közkórházba. A késelő legények ellen megtették a feljelentést.

— **Pusztulunk, veszünk...** Soraink közül ismét kidőlt egy harcos, aki sok éven keresztül páratlan szorgalommal munkálkodott a lapírás körül. Ifj. Scheppel Gyula, a „Karikás” című élelap szerkesztője hunyta le ma örök álmra szemeit. Szervezetét tönkretette a lapvállalat alapítása és terjesz-

tése körül teljesített nehéz, fárasztó munka, mellébe belefészkelte magát a sorvasztó betegség, mely elhozta korai halálát. Pár héttel ezelőtt fürdőre utazott, ahonnan tegnap délután érkezett haza még betegebben, mint ahogy elment. A vasuti állomáson kocsi ült. Itt érte utól a halál, úgy, hogy a szülei házhoz már csak holttestét vihette a kocsi a várvavárt fiu helyett. Elaludt a kocsin örökre, csendes, nyugodt halállal hagyott itt bennünket, akik most megilletődve vessük szívünkbe emlékét.

— **Uj pótraktár a katonáknak.** A 7-ik hadtest parancsnoksága új pótraktárt és istállót kér építtetni. A főmérnök jelentése szerint az építkezés 50—60,000 koronába kerül. A vegyes bizottság tárgyalni fogja az ügyet.

— **Az enciklika.** A tiszavidéki ág. h. evangélikus egyházmegye Nyiregyházán tartotta meg az évi rendes közgyűlését. Materny Lajos főesperes és Meskó László volt államtitkár, egyházmegyei felügyelő megnyitóbeszédében részletesen foglalkozott egyebek között a Borromeus-féle enciklika kérdésével és többek hozzászólása után indítványára egyhangulag kimondotta a közgyűlés, hogy megütközéssel és felháborodással veszi tudomásul az enciklikában foglaltakat; sajnálkozással értesül arról, hogy egy magyar főpap a jus placetum régi mellőzésével az enciklikát egyházmegyéje papjai között szétküldötte és jóleső érzéssel látja, hogy ez csak egy egyházmegyében történt meg; a képviselőházban egy interpellációra adott kormányelnöki válasz után bizalommal várja a közgyűlés a kormány intézkedéseit a felekezetek közti béke megóvása érdekében. Elhatározta a közgyűlés, hogy felir egyidejűleg a kerülethez, hasson oda az egyetemes gyűlésen, hogy a protestánsoknak az enciklika elleni tiltakozásban a magyar evangélikus egyház is méltó részt vegyen.

— **Eladó marhák.** A városgazda értesítette a tanácsot, hogy törzsgyűléséből a nagyvásáron tizenkilenc darab marhát adhat el mivel a város gulyájából való marhák kaposak, előreláthatólag sok vevő fog jelentkezni.

— **Megincseltek ötven négert.** Amerikában megindult a fajgyűlölet lavinája és úgy látszik, végig söpör az egész világon. Palesztina környékén a négerek megöltek egy fehér embert. Erre a fehérek felfegyverkeztek és üldözöbe vették a négereket. Elkeseredett harc fejlődött ki közöttük, melyben 50 néger és 18 fehér esett el. A négerek most a hegyek között sáncolják el magukat.

— **88 éves férj, 38 éves feleség.** A debreceni városi szegényháznak nemrégiben két érdekes lakója volt. Kunhegyi Lajos 88 éves férfi beleszeretett Márton Anna 38 éves leányba. Egymás kedvéért otthagyták a szegényházat, mely őket éveken át gondos ápolásban részesítette s idekinn megesküdtek. És azóta — tengődve bár — de jól érzi magát a 88 éves férj és a 38 éves feleség.

— **Ajánlat.** Förray Ernő ajánlatot tett a városnak, hogy a külsőguti vadászterületet, mely a város birtoka, 500 korona évi bérért kiveszi. A területért ma 100 korona hasznobért fizetnek.

— **Baleset a fürdőben.** Szolnoki András 14 éves tanuló vasárnap délután a Margit-fürdő uszodájába ment. Nagyon felmerült állapotban ment be a vízbe, mert alig lépett egyet-kettőt a medencében, mindkét lábát megfogta a görcs. Szerencsére sokan voltak körülötte, akik kimentették tehetetlen helyzetéből.

— **Megvert legény.** Orbányi György vasuti munkást a társai összeverték. A mentők bevitték a kórházba.

— **Pályázat.** A gödöllői állami méhészeti iskola méhészmunkások kiképzésére pályázatot hirdet. A pályázatot október 15-ig kell benyújtani. Hat üresedés van. Az ellátás ingyenes. 16—35 év közti egyének pályázhatnak.

— **Fizetésektelen kórház.** A kórház igazgatója beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, melyben 15,000 korona kölcsönt kér, hogy az augusztus hó elsején teljesítendő fizetéseket zavartalanul eszközölhesse. A kórház pénztára teljesen kiürült és a kölcsön megtagadása esetén sem a tisztviselők és a kórházi személyzet fizetését nem tudja kiutalni, sem pedig az esedékes számlaösszeget nem tudja kiegyenlíteni. A tanács úgy határozott, hogy kölcsönt nem ad, hanem előlegezi a tisztviselők fizetéseit mindaddig, míg a belügyminiszter a kórházi ápolási számlát ki nem egyenlíti.

— **Ajánlat a körkemence építésére.** Stein és Fried cég ma beadta ajánlatát a körkemence építésére.

— **Halálra gázolt gyermek.** Rémes szerencsétlenség történt tegnap reggel egy hajduböszörmény melletti tanyán. Molnár Antal gazda a tanyáján volt s szekerével befelé igyekezett Böszörménybe. Magával vitte 9 éves Antal nevű fiát is. Utközben Molnár a lovait akarta megitatni s azért megállította a kocsit az országút egyik kútjánál. Molnár leszállt a kocsiról, hogy vizet huzzon a lovaknak. Addig a gyermek ügyelt az állatokra. Valamitől a lovak megbokrosodtak s elragadták a szekert, a 9 éves Molnár Antal közben leesett a kocsiról s oly szerencétlenül esett a lovak közé, hogy azok összerúgták, majd a szekér átment rajta. A gyermek a szenvedett sérülések következtében meghalt. Az esetről értesítették a debreceni ügyészséget.

— **Árverés az állomáson.** Az állomáson a gazdátlan tárgyakat augusztus 4-én árverezik el a podgyászfelvételei helyiségben.

— **Schmidt cirkuszban** ma mutatják be a világ legnagyobb és egyedül álló lovas attrakcióját, a sodronyon járó lovat, mely idomításért Schmidt igazgató és neje aranyéremmel lett kitüntetve. Az állandó nagy műsor, amely sok gyönyörűséget szerzett városunk közönségének, a mai naptól kezdve megszorodott eme világraszóló mutatványval. Csütörtökön tartja bucsu előadását.

— **A budapesti tőzsde esti zárllata.** A budapesti tőzsde esti zárllatáról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba kezdetben 10 fillérral olcsóbb, később 5 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek nyugodtak. Idő: szép. A gabonárák következők: Buza októberre 9.36, áprilisra 9.64. Rozs októberre 7.08. Zab októberre 7.14. Tengeri júliusra 0.—, augusztusra 5.70, új tengeri májusra 5.76. Repce augusztusra 12.60.

— **Két halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Tóth Sándor ref. 1 hónapos, Szilágyi Károlyné ref. 60 éves, Fülöp Szeréna izr. 2 éves, Farkas Ágnes róm. kath. 17 éves, Katona Margit ref. 7 hónapos, E. dei István ref. 17 hónapos, Rosti Róza ref. 7 hónapos, Bagdi Imre ref. 15 éves, Szabó István ref. 60 éves, özv. Nagy Gáborné ref. 56 éves, Körtvélyesi Jenő ref. 15 napos.

— **A Női Kalap Salon** eddigi üzlet helyiségét Kossuth-utca 8. szám első emeletére helyezi át augusztus 1-én. — Bejárat Sas-utcán a gyógytár mellett.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás  
**SALVATOR**  
 vese- és hólyagbajoknál, köszvényedél, cukor-  
 betegségénél, vörhenyedél és hurutos bántal-  
 maknál kitűnő hatása.  
 Természetes vasmentes savanyvíz.  
 Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.  
 SCHULTES ÁGOST Salgó-Újvárosi Salvator-forrás-  
 vállalat, Budapest, Rudolfsplatz. 8.

## TÁVIRATOK.

### Botrány a közgyűlésen.

Marostorda, augusztus 1. Marostorda megye közgyűlésén ma óriási botrány történt. Dézsi Zoltán Erődsy Sándor volt alispán feyelmi ügyét hozta nyilvánosságra, amelyet a belügyminiszter törölt. Dézsi mellett 94-en szavaztak, ellene 88-an. Erre kitört a vihar. Erődsy kitepte a főjegyző kezéből a szavazási jegyzékét:

— Gazemberek, aljasok, disznók!

— A bizottsági tagok könyveket, tintatartókat dobáltak a főispán felé, aki elővette revolverét s megfenyegette a bizottsági tagokat. Majd órtási zajban berekesztette a közgyűlést.

### Ehrlich széruma nem gyógyít.

Berlin, augusztus 1. Megcáfolták Ehrlich szérumának csodálatos hatását. A berlini Vassermann-szanatóriumban kezelt vérbajosok ugyanis vesebajt kaptak a szérumtól.

### Életunt színész.

Budapest, augusztus 1. Ma délután háromnegyed egy órakor a Király-utca és Vörösmarty-utca sarkán Szentirmay Béla színész, a Royal-orfeum volt tagja golyót röpített a fejébe. Véresen esett össze. Hogy mi az oka az öngyilkosságnak, még nem sikerült megtudni, mert az eszméletlen embert nem hallgatták ki. Ujabb távirat szerint Szentirmay sebéből a golyót kivették. Az életunt színész kijelentette, hogy ha meggyógyul, újra meglövi magát, mert a felesége Balog Vilma kabaré énekesnő elakar válni tőle.

### Embertelen katonatiszt.

Komárom, augusztus 1. Báró Bud Artur a komáromi 7-ik tüzérezred főhadnagya, mert az egyik pincér nem volt megborotválva katonákkal a fához köttette, azután revolverrel kényszerítette a tüzéret, hogy tompa bieskával borotválják meg a pincért. A katonák a szakállal együtt az arcbőrt is levágták a pincérről.



# 412

Jegyezze jól meg e számot. Ez a „DEBRECEN” politikai napilap telefonszáma. Ha valami hírdetni valója van, hívja fel e számot.

## OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

### „MERCUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

### ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

### IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

### Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

## REGÉNY

### A régi jó világból.

(Folytatás)

Magda asszony utána tekintett az öregnek és látta, mint fordul be harmadik szomszédja, Pozsár József házába; de már rég vesztette már az öreg szeméből és még mindig ott állt a kis kapuban és még mindig úgy zugtak a lelkében az öreg szavai, hogy férje megtalálja, amit keresett. Mintha nem is ember, hanem valamely éjjeli tünény jövendöléskepen mondta volna azt neki.

Midőn visszatért a háza, Kupecz Mihály akkorra már már alomban feküdt. Magda asszony szintén felkereste az ágyat, de az álmot őt nem kereste fel. Szüntelen előtte lebegtek a lefolyt nap szomorú képei és midőn bánatos tépeődései közben Kupecz Mihály erős hortyogását hallotta, félelem fogta el szívet. Hogy tud ez ember oly józúen aludni, mikor nappal annyi szivet megszorított? Csak hajnal felé szunyadt el egy kisé.

Másnap Kupecz Mihály már jóval hajnal előtt fenn volt és az előbbi nap fölindulásának semmi nyoma nem volt rajta. Mintha nem is az volna, aki tegna. Vidám arccal kereste fel cselédjeit és a gazda vidámságán a cselédzég is felvidul. Es felvidul Magda asszony is! A szerető sziv csakhamar elfelejti a bántódásokat. Azokat a rémületes képeket pedig, melyek az éjjel lelkét ijesztették, erővel szorítja ki emlékezetéből. Azt mondja, csak onnét származtak elő, mert nagyon szomorú volt és akkor mindennek oly sötét tekiutete van; férje iránt pedig éppen igazságtalan volt, mondja magában. Hisz ő oly jó, oly vidám! Lám, mint enyeleg a béresekel, ő vele meg oly szeretettel tanakodik a ház dolgairól! Mind nem igaz az tehát, amit az öreg Galambos mondott róla. Csak azért fakadt ki irányában oly keményen, mert föl volt indulva. De hogy is állhatott elő kérés-sel, mikor látta, hogy férje annyira föl van indulva! Lám az öreg maga is hogy felelt, pedig az öreg ember, akinek csak szeledebb az indulata; hogyné forrya na feltehat a férje, aki hozzáképest valóságos fiatal ember! Tehát az öreg a hibás, Sztupa Mihály pedig, az ő szeretett férje, a legjobb ember a világon, aknek csak az a egy hibája van, hogy kissé hirtelen természetű, de hisz az embernek csak kell valami hibájának lenni!

(Folyt. köv.)



## Telefon Bécsből!



Azért, hogy mindenkinek birtokában legyen a mi „Cäsar” zseböngyujtónknak, minden más reklám helyett 15000 darabot most a következő árleszállítás mellett adjuk 1 darabot 3 K helyett, csak 2 K, 3 drb. 4.50, 6 drb. 8 K, 12 drb. 14 K. Utánvétellel e mennyiség eladása után az árak eddig rendes árban ismét felemelkednek. A „Cäsar” a világ legjobb zseböngyujtója. Egy nyomás és azonnal tüzet kap, nincs benne semmi Batteire! Évek hosszú során tart, kapható

Öst.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.  
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

## Legolcsóbb kenyérbeszerzési forrás

az Első Debreceni

# Kenyérgyár.

### Gyártelep:

Széchenyi-u. 49.

### Főelárusítóhely:

Simonffy-utca (Városi bérház.)

### Fiókok:

I. Szentanna-u. 60.  
II. Bocskay-1. (Cegléd-ház)  
III. Bethlen-utca 29. (Gyarmathy-ház.)

## Grimm családi pensió

Budapest, VIII. Üllői ut 14. sz.

Előkelő otthon egyesek és családok számára rövidebb vagy hosszabb tartózkodásra. — Központi fekvés a Kalvintértől néhány haznyi távolságban a belváros közvetlen szomszédságában, a gróf Károlyi-féle bérpalotában. Világos utcai szobák, elegáns, kényelmes berendezéssel.

Villamos közlekedés minden irányban, a ház előtt megállóhely.

Elsőrendű konyha, mérsékelt árak. — Villanyvilágítás, fürdők, lift.

Telefon 177—63. Telefon 177—63.



**Ön rendel  
Ha akar  
Nem fizet**

esernyőt, napernyőt és nem gondol arra, hogy esellel drágán fizet.  
magának hasznot hajtani, forduljon hozzám bizalommal, mielőtt szükségletét fedezi.  
el hiába való összeget — jó munkát — jó árut kap olcsón ha felkeresi cégemet.

**WIENER HERMANN** esernyő- és napernyő készítő  
DEBRECZEN, Sas-utca 3.



Képviselet és raktár:  
**Laczkó László urnál**  
DEBRECZEN.

**C. CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD**  
Budapest, Váci-körút 88,  
Által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:  
Locomoblok és oséplőgépek, benzínmotoros oséplőkész-  
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóh-  
oséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,  
marokrakó- és kévekítő-aratógépek, szénagyűjtők,  
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,  
Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecská-  
végők, répvágók, daráló, őrlőmalmok, egye-  
temes aczérrétek, 2- és 3-vasú ekék és  
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

**Elsőrangú  
száraz vályog**

kapható  
Külsővásártér 10. sz. alatt és  
**Lindenfeld Jenő**  
fűszernagykereskedésében Városház-utca  
2. szám. Pénzügyi épület.

Ajánlom a legjobb kivitelben  
és legolcsóbb árakon

Összes gal- vanikus elemeket	Osengőket a legjobb minőségben	Telefonok mindenféle kapcsolásra
Villámhárító- anyag	Orvosi ké- szfélék, merőeszék.	Motorok, Dynamó gé- pek
Zseblámpák pillanatvilá- gításra		Mindenféle anyag, fel- szereleshez

Kerjen árjegyzéket.

**FÖLDVÁRI L.**

debreczeni első elektrotechnikai gyár  
és villamosszerelési vállalat  
Piac-utca. (Ideiglenes barak.)  
Telefon 168. Telefon 168.

**! Új gyógyító módok !**

**DR. RÁCZ ÖDÖN** gyógyintézete NACYSVARADON.  
Szilágyi Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési ka-  
marák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok,  
álmatlanság, vérszegénység, idegesség,  
rheuma, hülés, köszvény, női bajok, sziv,  
gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olcsó penzióval. Nagy por-  
mentes kert, bentlakó orvos.

Kívánatra prospektus.

**Akinek**

rheomája, ischiassa, köszvénye,  
idegbaja van, annak szívesen adok  
ingyen felvilágosítást erről, hogy  
hogyan szabadultam meg ezen  
bántalmaktól.

**BAYER KÁROLY.**

Illertissen (Bayer.)

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, le-  
soványodáshoz hajlandós használja számos  
év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schaumann  
gyógyszerésztől Stockerauban.

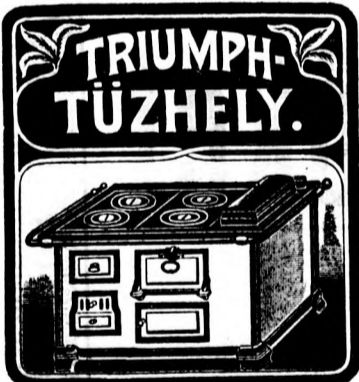
Aki szabályozni és épségben tartani akarja  
jó emésztését, használja a Schaumann-  
féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek  
ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges  
gyomorsavat és előmozdítja  
az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér

Gyomorsó-pasztilák kényelmes s kel-  
lemes, ugyanazon  
hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonkint  
phiolával a 10 gyomorsó-pasztilával kor. 1.50.  
Postai szétküldés levkevesebb 2 doboz megrendé-  
lésnél — utóvétel Cochaumann gyógyszerész  
Stockerau-ban. Kapható minden gyógyszerésztárban.

Magyarországi főraktár  
**DR. EGGER L. és Dr. EGGER J.**  
gyógyszertára Budapest.

**Aldás — minden konyhában.**

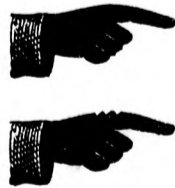


**TRIUMPH** takaréktűzhelygyár

**GOLDSCHMIDT S. és fia,**  
WELS (Felső-Ausztria.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

**MEGINDUL  
MEGINDUL  
MEGINDUL**  
E napokban megindul!  
a „KORONA”  
Gőzkenyérgyár



**APRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶**

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. ▶▶

**Ajánlat.**

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—400 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZVENYTÁRSASÁG BUDAPEST, IV., Ferenciek-tere.

**Lakás.**

Egy 2 szobás udvari lakás tartozékaival kiadó Eötvös u. 4.

**Donoqán és Somossynál**  
DEBRECZEN,  
Kistemplombazár,

~ Fürdő köpenyek. ~  
Női- és férfi uszoruha.  
Tricó és Piqué paplanok.  
~ Dörzs törülközők. ~

**Óriási választék!!**

**Nyári alkalmi vásár**

**Kretonok**  
elsőrendű minőség most 31 kr.

**Selyemfényű ruhavászon,**  
minden sz'nbén most 39 kr.

**Valódi francia Delin**  
a legjobb minőség most 57 kr.

**Ibolya nyersselyem**  
ruhákra és bluzokra most 110 kr.

**Csipke szövetek**  
tüll és guipure minőségben most 65 kr.

**Madeira batisztok**  
gyönyörű szép mintákban most 55 krtól

Ujdonságok igen nagy és izléses választékban.

**Bosznay J. és Társa**  
divatáruházában  
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

**Ne pazaroljon**

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené idejét, hirdessen a „DEBRECEN” apróhirdetési között és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

**Bihari Károlyné Utóda**

„Bizalom”temetkezésiintézete

Kistemplombazár

Pontos kiszolgálás Olcsó árak.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt érc- és fakoporsó mindennemű szemfedő, sirkoszoru és szallagok raktárát a legjutányosabb árak mellett. Tisztelettel

Bihari Károlyné utóda.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

**Csépléshez**

ajánlok : gépolajozókat, tömítéseket

1-ső rendű gepszijat,  
tizedes mérlegeket,  
buzaminőség mérőket,

általában minden gépészeti cikket

**Sesztina Lajos,**

vaskereskedése, Piac-utca 23.

**Törlesztéses kölcsönöket**

**földbirtokra és bér-  
házakra** legelőnyö-  
sebb feltételek mellett  
— engedélyez az —

**Általános Forgalmi Bank Részv.-társ.**  
DEBRECZEN, (Piac-u. 68.)